
03.04.2017

Falske nyheter

En webundersøkelse utført av Sentio Research
for Medietilsynet

Innledning og metode

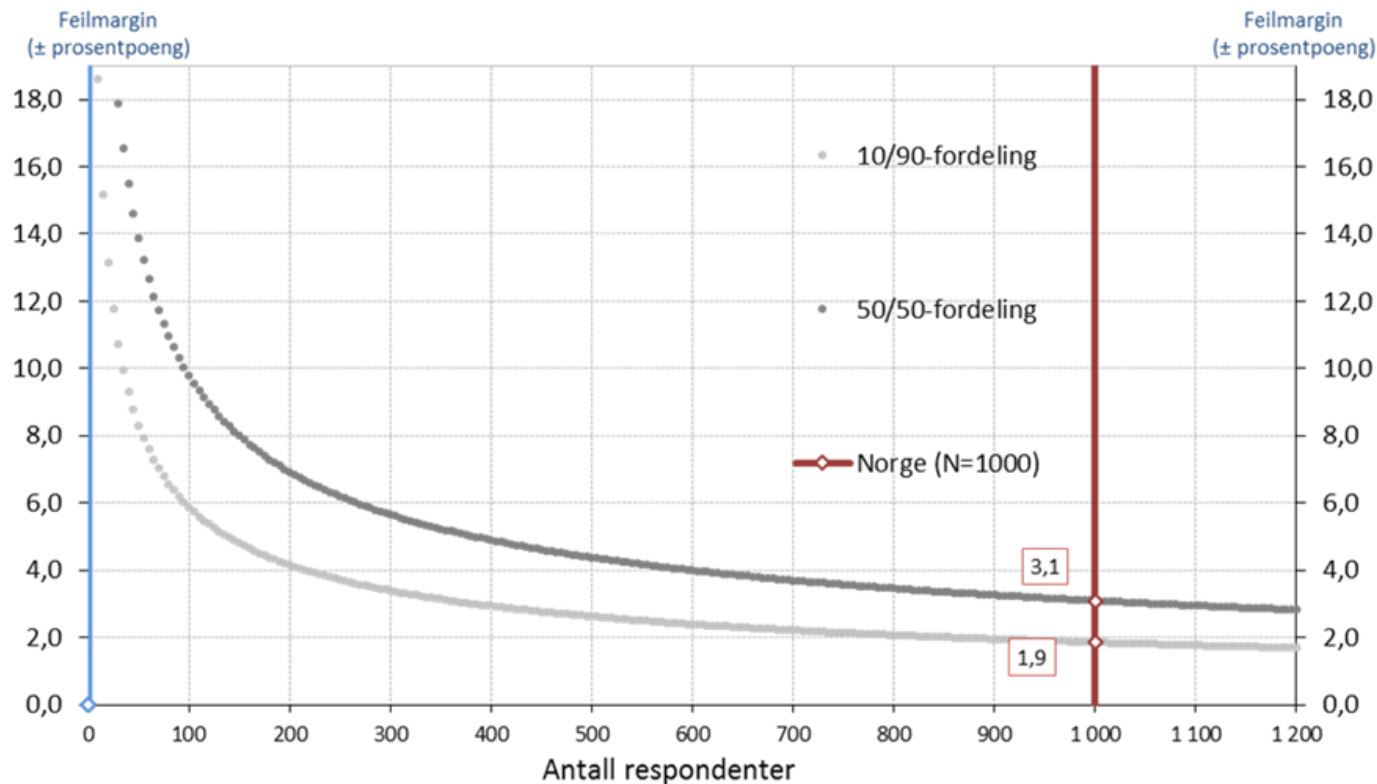
Undersøkelsen er gjennomført over web og består av et utvalg på 1000 personer i alderen 18-80 år fra hele Norge. Utvalget er trukket slik at det er representativt for populasjonen med tanke på kjønn, alder og region. Intervjuene ble gjennomført i mars 2017.

Det er signifikanstestet om resultatene for hver undergruppe er signifikant forskjellig fra motsatsen, for eksempel om menn svarer annerledes enn kvinner, eller om de som bruker mange sosiale medier, skiller seg fra de som bruker få. Signifikante forskjeller markeres med pil og fargekode. Dersom en forskjell er statistisk signifikant, kan vi med 95 prosent sikkerhet hevde at den er reell i populasjonen, og ikke skyldes tilfeldigheter i utvalget.

I rapporten presenteres noen resultater som standardiserte gjennomsnitt på en skala fra 0 til 100. Her er den opprinnelige svarskalaen kodet om til en 0 til 100-skala, og «vet ikke»-kategorien er tatt ut. Noen spørsmål er også flerkrysspørsmål – spørsmål med flere mulige svaralternativer (f.eks. hvilke sosiale medier man bruker). Her er det viktig å merke seg at prosentandelene ikke summerer seg opp til 100. I stedet må andelen som har oppgitt hvert enkelt alternativ, tolkes som en andel av totalen.

Innledning og metode

I enhver utvalgsundersøkelse må man operere med feilmarginer for fordelinger (prosentuering). Størrelsen på feilmarginen avhenger av utvalgtes størrelse, og av resultatet i utvalget. Jo mer prosenten som har en bestemt egenskap, nærmer seg 50, dvs. jo mer heterogent utvalget er, desto større feilmargin må vi regne med. I denne undersøkelsen med et utvalg på 1000, vil feilmarginene variere fra 1,9 prosentpoeng ved en 10/90-fordeling til 3,1 prosentpoeng ved en 50/50-fordeling. Figuren under viser hvordan feilmarginene utvikler seg ved ulike utvalgsstørrelser og fordelinger.

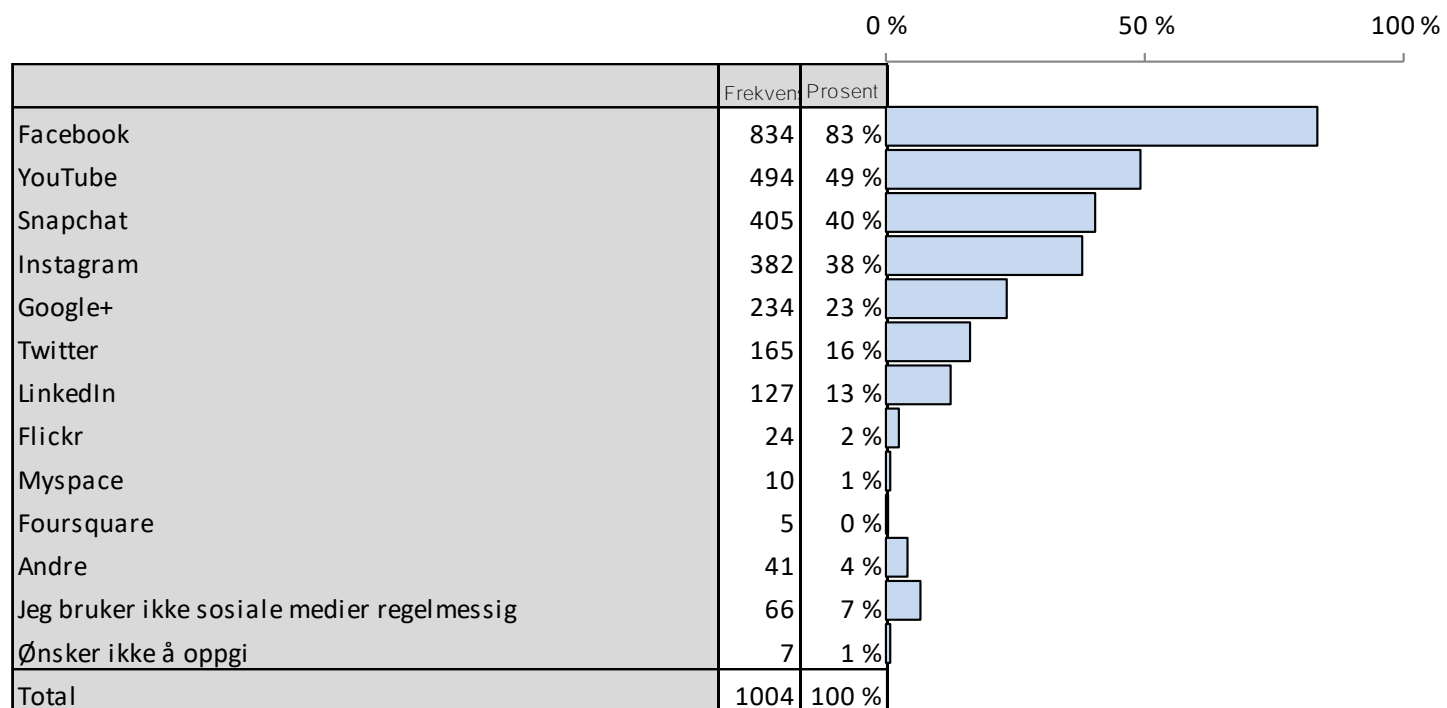

Undersøkelsen består av ti spørsmål som omhandler *falske nyheter* (i tillegg til spørsmål om hvilke sosiale medier man bruker). Før respondentene svarte på disse spørsmålene, fikk de beskrevet hva vi i denne sammenheng forstår med falske nyheter:

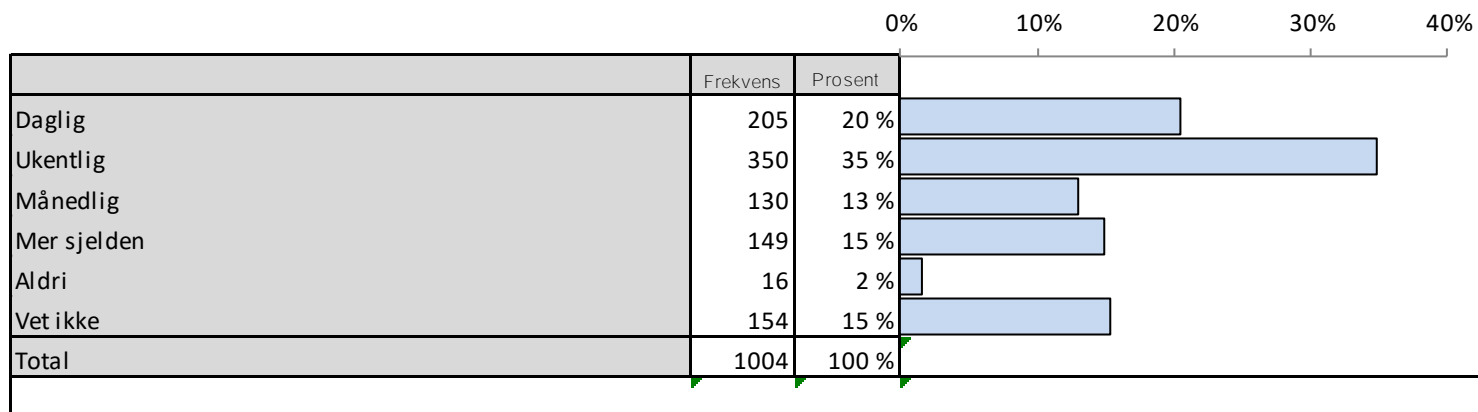
Falske nyheter kan forklares som nyhetslignende saker som bevisst sprer usannheter, propaganda eller lignende. Hensikten kan blant annet være politisk motivert, å skape informasjonskaos, økonomisk vinning (clickbait) eller svindel. Falske nyheter ser ofte ut som vanlige nyhets saker og kan være vanskelig å oppdage.

Hvilke av følgende sosiale medier bruker du regelmessig?

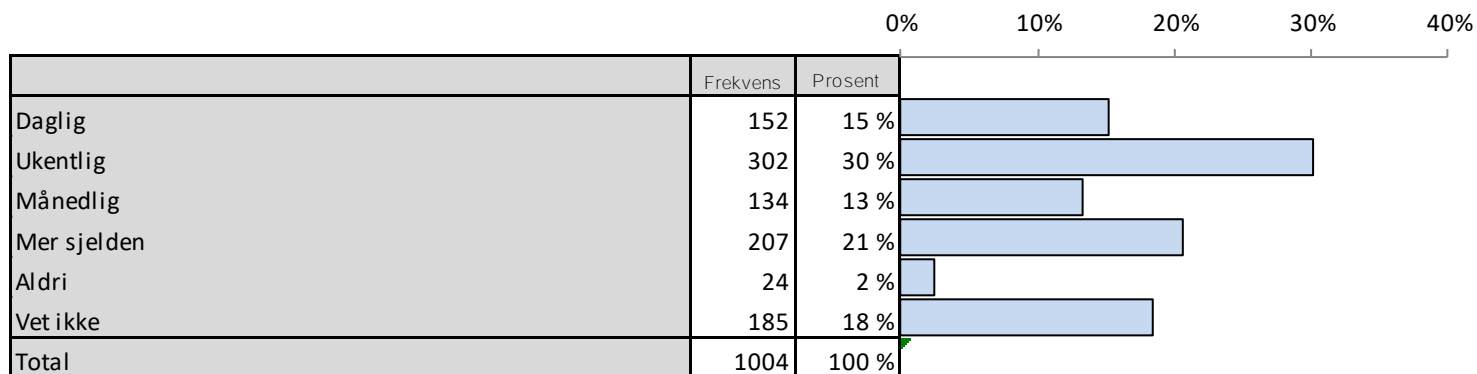
MERK: Flere svar mulig.

Hvor ofte hender det at du ser nyhetsartikler eller nyhetsinnslag på internett som du ikke opplever som helt sanne?

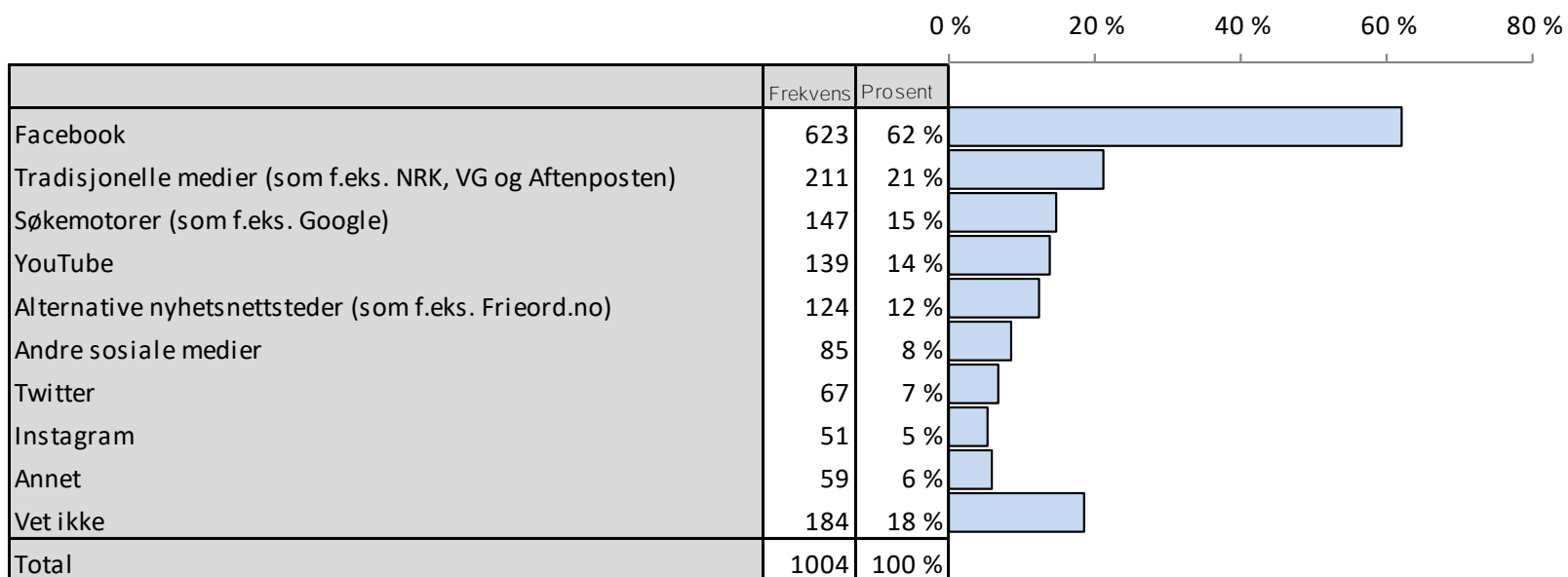

Hvor ofte hender det at du ser nyhetsartikler eller nyhetsinnslag på internett som du tror er funnet på, dvs bevisst usanne?

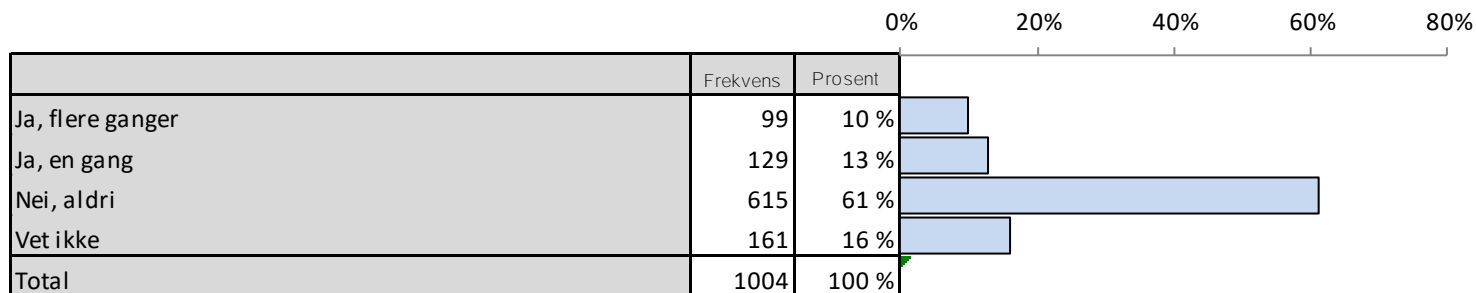

Hvor ser du oftest usann informasjon presentert som nyheter?

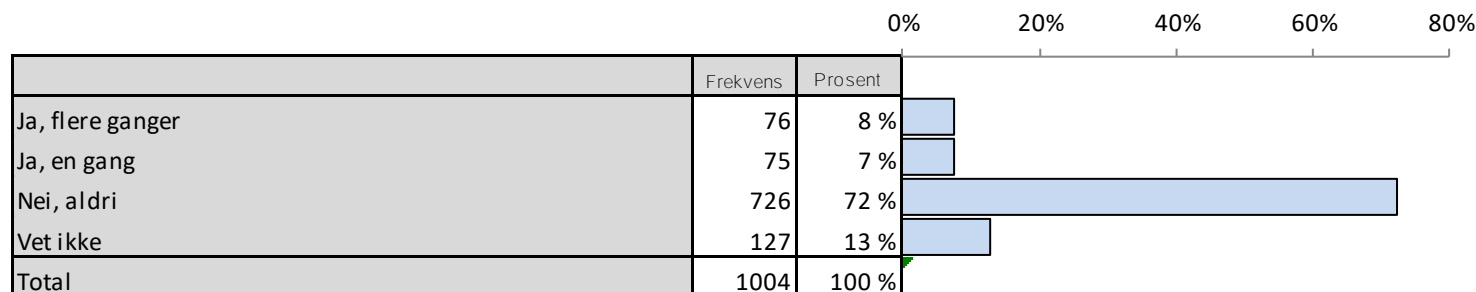
MERK: Flere svar mulig.

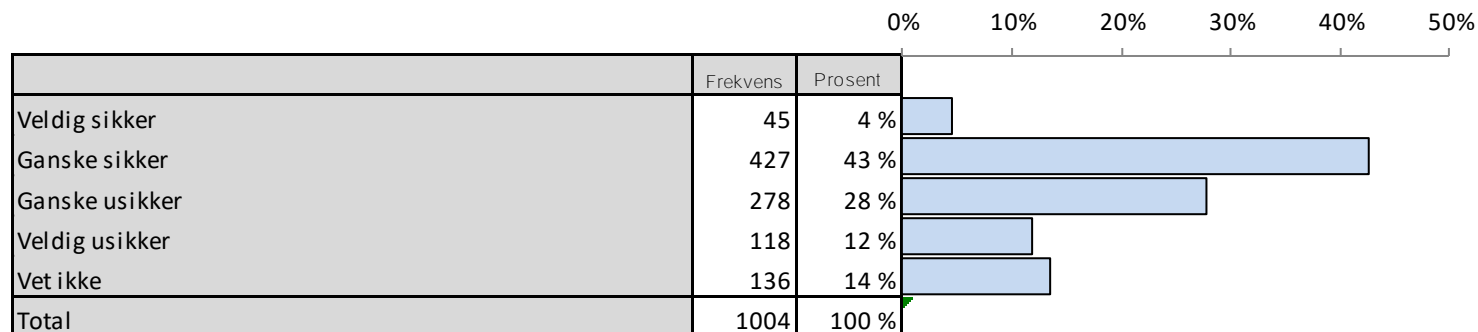
Har du noen gang delt en nyhetsartikkel eller nyhetsinnslag på internett som du senere fikk vite at var funnet på?

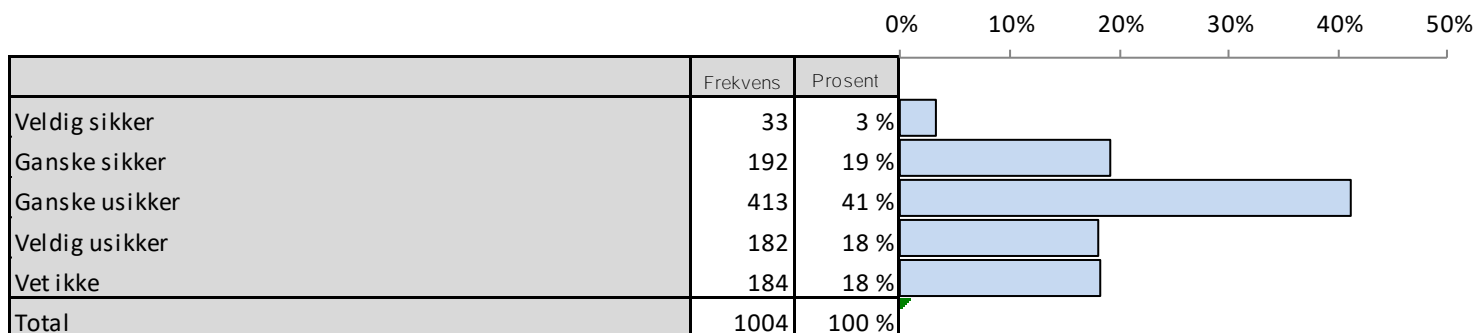
Har du noen gang delt en nyhetsartikkel eller nyhetsinnslag på internett som du visste eller mistenkte var usann?

Hvor sikker er du på at du klarer å oppdage at en nyhet er falsk/usann?

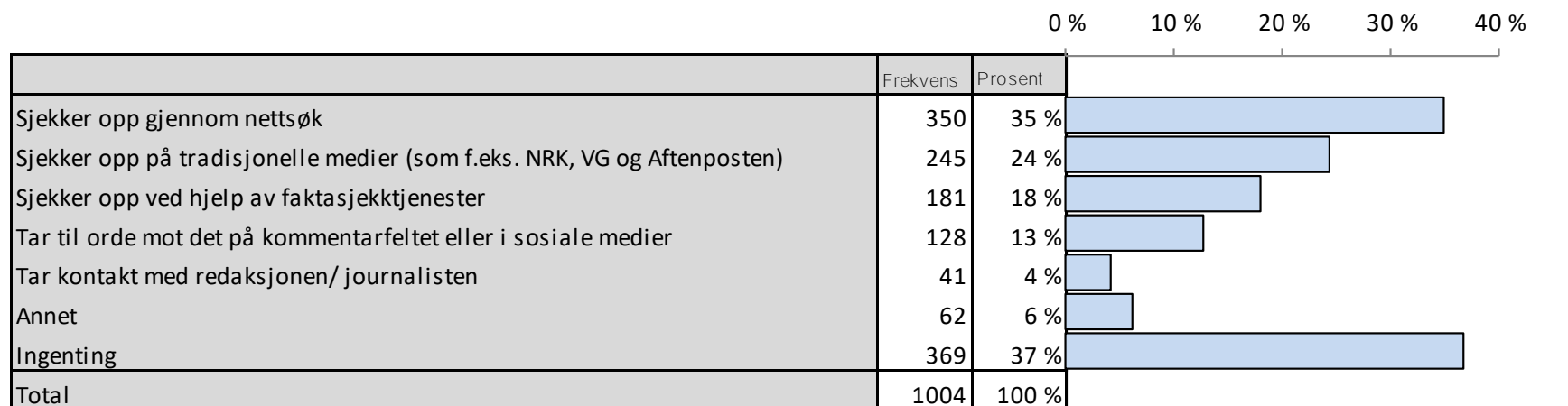

Hvor sikker er du på at andre klarer å oppdage at en nyhet er falsk/usann?

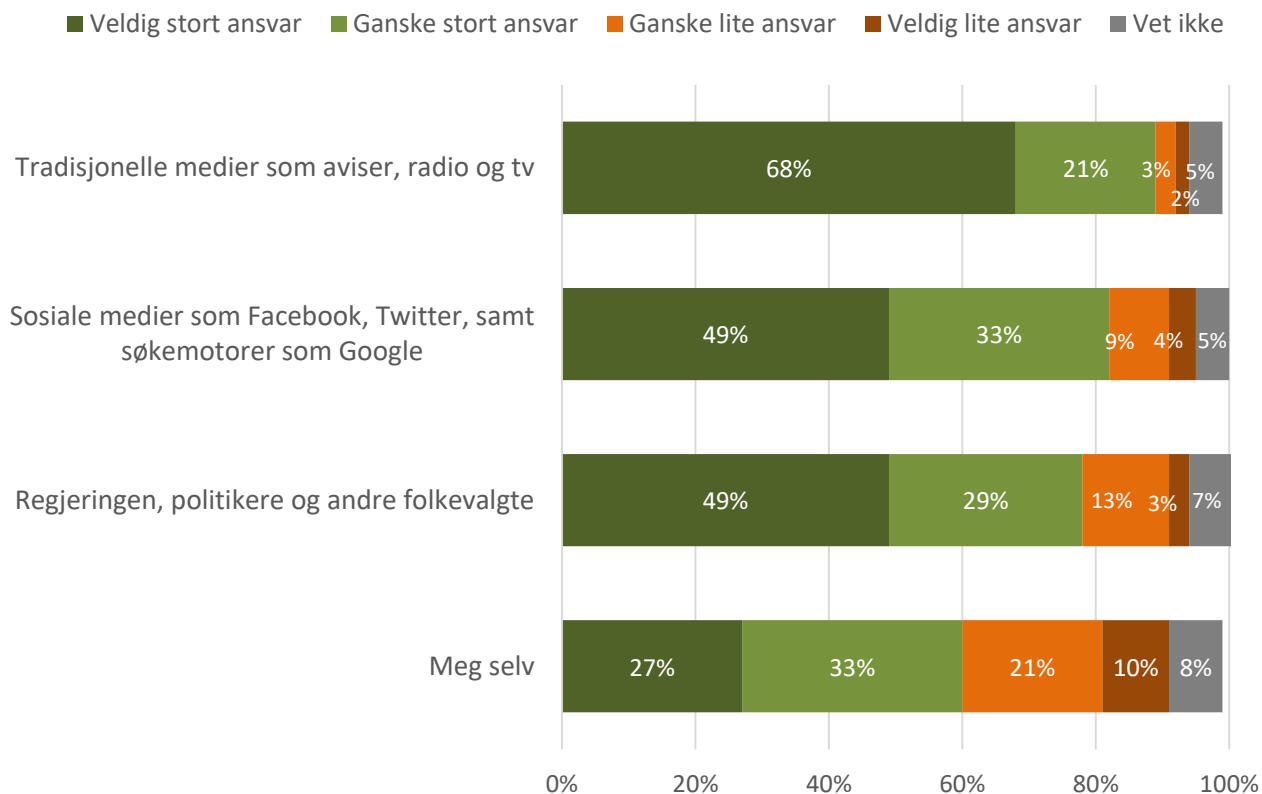

Hva gjør du når du kommer over en nyhet som du mistenker er usann?

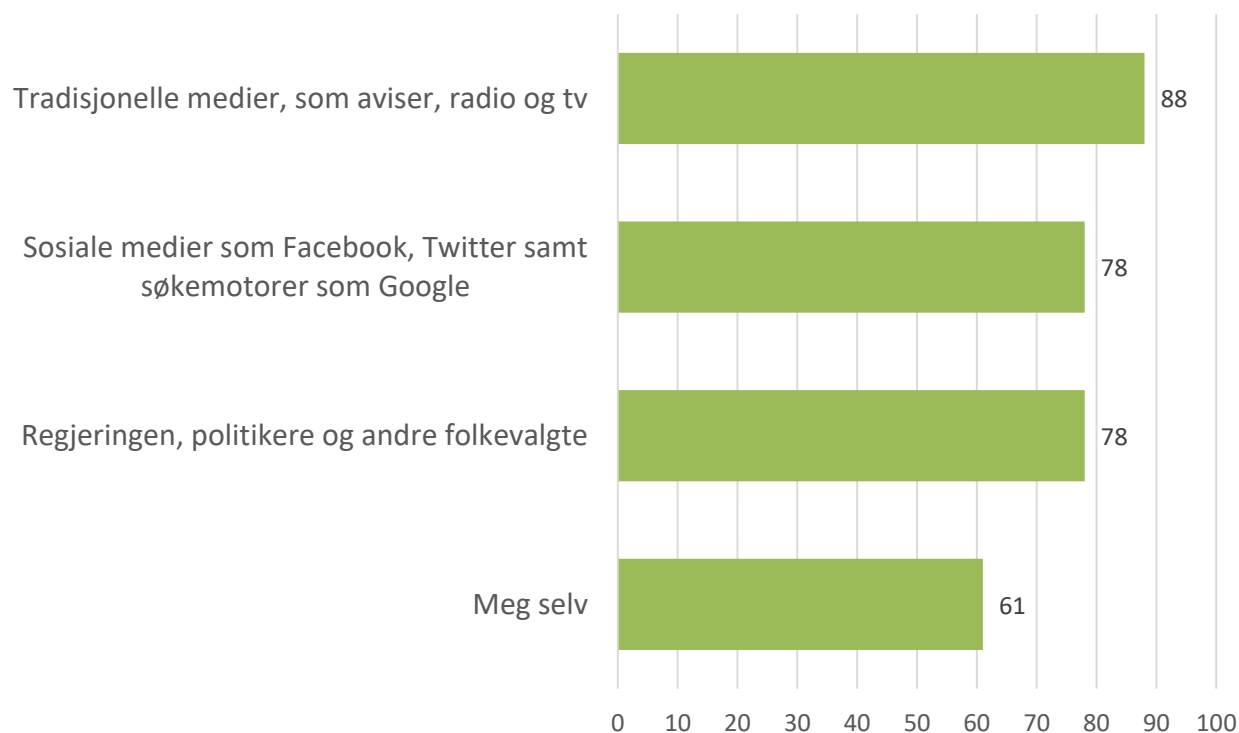
MERK: Flere svar mulig.

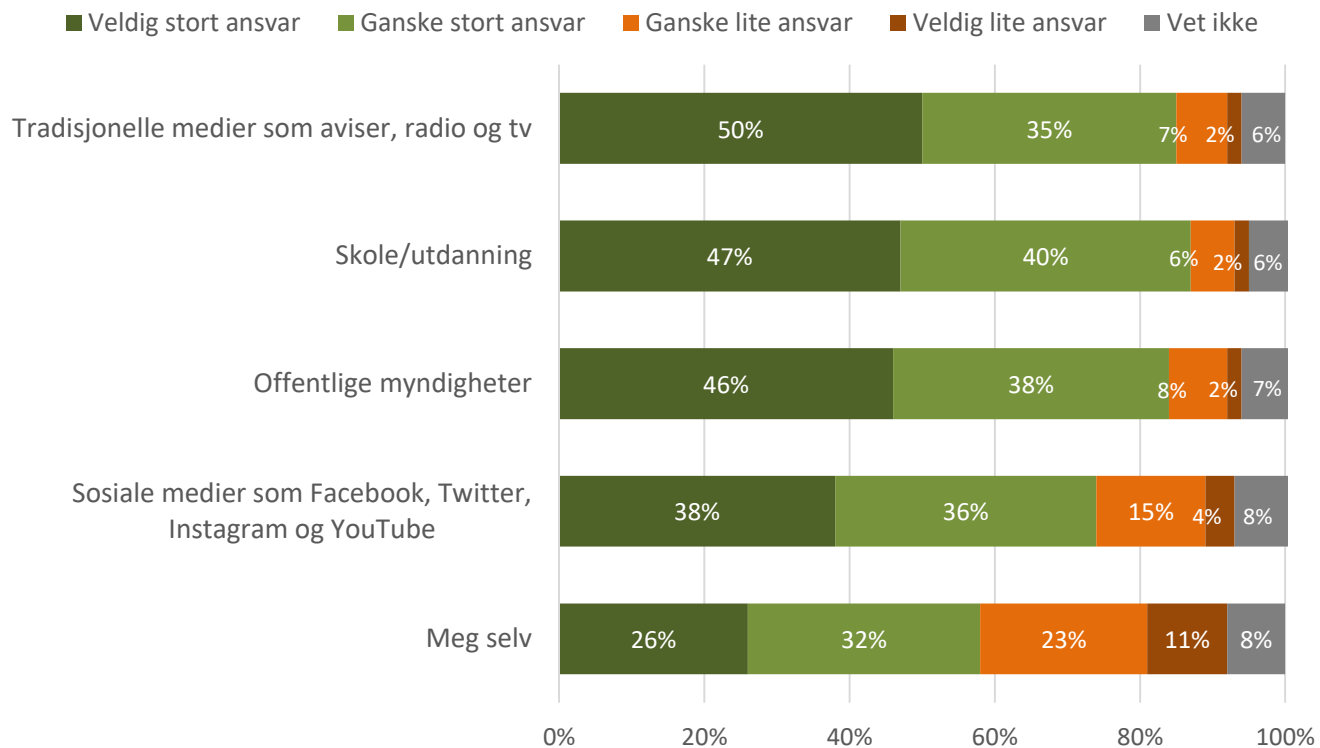
Hvilket ansvar synes du at følgende har for å hindre spredningen av falske nyheter?

Hvilket ansvar synes du at følgende har for å hindre spredningen av falske nyheter?
Standardiserte gjennomsnitt: 0=Veldig lite ansvar og 100=Veldig stort ansvar.

Hvem mener du har ansvar for å øke befolkningens mediekompetanse og kildekritikk?

Hvem mener du har ansvar for å øke befolkningens mediekompetanse og kildekritikk?
Standardiserte gjennomsnitt: 0=Veldig lite ansvar og 100=Veldig stort ansvar.

